

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Ser. De gl[or]iosa tra[n]sfiguratione saluatoris.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

De trāffig. saluator. Fo. CCXXII.

tes. **Uñ. j. Coz. xij.** Caritas patēs est benigna ē. Caritas nō emulat: nō agit pperā: nō inflat: nō ē ambiciosa: nō qrit q sua sūt. Nō irritat: nō cogitat malum: nō gaudet sup iniquitate: gaudet aut p̄tati. **Hec ibi.**

Tertia ē p̄sideratio glōse magnificatōis: q̄lū vīz magnificata ē p̄tuo la p̄fectio glōsi germani. **Ro. viij.** Quos iustificauit illos et magnificauit. **Om̄ ar excellēti q̄dā mō iustificauit dñs br̄m germanū. Jō z excellēt eū magnificauit.** Magnificauit aut dñs p̄fectionē ei⁹ p̄tuoiaz: p̄cipue declarādo eam triplī ei testimonio.

Primū ē testimoniu diabolice p̄futa/ **Secūm** ē hūane veneratōis. **Tertiu** est diuine opatōis.

Primū igit ē testimoniu diabolice p̄futatōis qz vīz in dñs diabolice p̄futaui demōes ab obsessis eij/ ciedō: q̄ qdē demones cōpellebāt etiā p̄ nūctare aduentū ei⁹ ad locum illum in q̄ erant obsessi.

Secūm est testimoniu hūane veneratōis: dū em̄ adhuc viueret cre/ sebat q̄tūdie admiratō z fama ei⁹: oēs q̄ p̄p̄ti singularē ad eū hēbāt reuerentiā. **Et post mortē ei⁹ m̄ste venerabiles p̄sone q̄ in trāfitu suo glōso p̄ntes aderāt de mo/ dicitis rebz suis q̄p̄piā secū afferre voluerūt sic monimētū aliq̄d tāte scitatz ap̄d se p̄seruaret. Jō. xij.** Si q̄s mihi ministrauerit honorificabit eū p̄ me⁹. Honorificauit itaqz br̄m germanū nō solū in celis: s; z in terris apud homines.

Tertiu est testimoniu diuine opatōis in opibz miraculosis. **Et h̄ multiplici.** **Primo** occulta manifestādo vt p̄z d̄ pecunia quā amiserat q̄dā tanuā/ n⁹ noie z d̄ futuris meritis puelle genouefe parisien. z de app̄p̄tōe mortis sue. **Eccl̄. xlvj.** **Q̄ndit illi finē vite sue.** **Secūdo** in necessitate p̄stituz subueniēdo: curādo vīz mltos infirmos: z saxones p̄bitones venētes repellēdo: z vincroz in ergastul vinc̄la resoluēdo. **Tertio** mortuos suscitādo: tres enim mortuos suscitauit: et

duos etiā alios tam mortuos allocutus ē: alinū s̄q̄ etiā suscitauit: z vitulū etiam subulci regis quē z regē p̄stituit z p̄iores regē exire cōpult. **Vide** hec sup̄dicta in legēdis. **Hec s̄t clarissima testimonia sc̄ti ratis tue o glōse germane. Ps.** **Testimonia tua credibilia facta sūt nimis.** **Et his igit apparet qm̄ fuit dñi suus bon⁹ vīz z f̄: letis. Jō z in fine sibi dictū est a dño.** **Serue bone z fidelē itra in gaudiū dñi tui cōtēplemur itaqz hui⁹ glōsi vīri sc̄tiaz tē atqz ei⁹ exēplo sic dō seruire studeam⁹: q̄tinus int̄ suos dñi bonos z fideles inueniri: z dñi gaudiū itrare mereamur. amē**

Ser. De glōsa trāffiguratione saluatoris.

Rāffigura

Tus ē añ eos. **Matth. xvij.** **Dñs iesus i sua glōsa trāffigurationē pōndere voluit glām q̄ sc̄toz co:pa inducēt vt sic efficaci⁹ attraheret a/ fectōes hoim. Sic em̄ di. Tho. in. iij. p. q. xlv.** **Ubi via difficil z aspa ac finis io/ cōsulz oportz finē p̄cognoscere.** **Via aut pueniēdi ad glāz aspa ē z difficil.** **Nam et ip̄e ch̄s p̄ passionē durissimā puenit ad glāz sui corp̄s. Lu. vi.** **Oportuit ch̄m pati z ita intrare in glām suā. Et Act. xij.** **Per mltas tribulatōes oportet nos intrare in regnū celoꝝ. Jō pueniēter dñs discipul glāz sue claritatis oñdit cui etiā suos amicos z suos fideles consignabit. Phil. iij.** **Reformabit corp⁹ hūilitatz nre p̄figētū corp̄ claritatz sue. Itaqz igit trāffiguratus est añ eos.** **Et i ca hāc aut trāffigurationē glōsissimā tria sūt mysteria p̄tēlanda iura textū euangelicū.**

Primo ē mysteriū imitāde p̄paratōis **Secūm** est admirāde p̄tēplatiōis. **Tertiu** est mēozande p̄secutiōis. **Primo** est mysteriū imitāde p̄paratōis que videlz fuerint p̄tēparatōia siue antecessoria ad glōriōsam trāffigurationē. **Hec enim nobis ostendūt que sint nobis necessaria ad hoc q̄ trāffigurari possimus finaliter p̄ celestem glōriam.** **Hec autem p̄paratiua dispositō tangit triplex in textū euangelico**

¶ Ber. de trāffiguratōe dñi

Prima est pparatio fructuose associatōis

Secunda est fructuose ascēsiōis.

Tertia est affectuose orationis.

Prima est pparatio virtuo-

se associatōis. Assupit em dñs perz. iacobū z iōāne p q̄s intelligēda est virtuosa societas necessaria vt pueniam? ad gliaz Per perz em q̄ intēp̄rat agnosces intelli- git cog q̄ d̄z eē triplex: d̄i: s̄u: z p̄ri. Cogni- tio dei generat dilectōez z cauet de spatio nē. Ps. Sustate z videte qm̄ s̄uauis ē do. Cognitō sui gn̄at hūilitatē z cauet p̄sum- ptionē. Bern. Scio neminē absq̄ sui cog- nitōe saluari: de q̄ nimiz. m̄ salus; hūili- tas oris z timor dñi q̄ et ip̄e in itū est sapi- entie z salutis. Hec ille. Cognitio autē p̄ri gn̄at p̄passionēz cauet cry delitatē. De p̄- timo em cognoscere debem? qz caro z fr̄ n̄r est: vt h̄i Gen. xxxij. Per iacobū autē q̄ luctator: intēp̄rat z sup̄plātor: intelligit luctatio z sup̄plāatio triplex: carnis: m̄di et diaboli. q̄. Tū. ij. Non coronabit nisi q̄ legitime certauerit. In signuz hui? iacob post luctā accepit b̄ndictionē: vt h̄i Gene. xxxij. Per iōāne q̄ intēp̄rat gr̄a intelligit ip̄a spūsc̄i gr̄a q̄ est triplex: pueniēs: p̄co- mitās: z p̄ficiēs. j. Cor. xv. Sia dei s̄t id- qd̄ sum: Hec est gr̄a pueniēs. Et gr̄a ei? i me vacua nō fuit: Hec est p̄comitās. sed gr̄a ei? sp̄ in me manet: Hec est p̄ficiēs.

Secunda est pparatio fructu-

ose ascēsiōis: qz ascēdit in mōtē excelluz Per qd̄ intelligit ascēsus mētis nobis ne cessari? terrena aspernādo: carne mortifi- cando: z celestia p̄replando. Col. ij. Que sursum sunt q̄rite vbi ch̄s ē in dextera d̄i sedes. q̄ sursum sunt sapite: nō q̄ sup̄ terrā In figura hui? d̄i: Eto. xxvij. Esto pa- ratuſ mane vt ascēdas stati in monte. Et Num. xvij. dixit dñs ad moysen: Ascēde i monte istū altū z p̄replare. vide terrā quā datur? sum filijs isrl̄. In euāgelio at p̄ q̄ d̄i: ascēdit in mōtē excellū: addit: seorsum De q̄ Haymo. Bñ addit seorsū: vt oñ de- rer sc̄tos in p̄iti q̄uis maloz vicijz z p̄uis morib; p̄manē: ab illis tñ aio eē seq̄stratof et in s̄p̄ pleni? seq̄strados cū eos absco- det in absco: d̄to faciei sue a p̄turbatione hominū Hec ille.

Tertia est pparatio affe-

ctuose orōnis. Q̄: oem em p̄misit dñs sue trāffiguratōi. Un̄ Lu. ij. d̄i. Facta ē d̄i orarer facies ei? altera. Per h̄i intelligit q̄ nobis ē orō n̄cāria vt ad gl̄iam pueniam? Aug. Nullū credim? ad salutē nisi d̄o iur- tate venire: nullū inuitatū nisi d̄o ad iur- te bona opari: nullū nisi orantē d̄i auxilū p̄mereri. Hec ille. Call. sup̄ Ps. D̄io se- reat cor: abstrahit a frenis: mūdā a vi- cijs: subleuat ad celestia: redd̄it capax? z digni? ad sp̄ialia b̄oa accipiēda. Hec ille.

Secunda est pparatio admirandē p̄re- platiōis. Vbi p̄replāda est gl̄iosa dñi trāffiguratō z p̄p̄az appari- tio atq; p̄ris z spūsc̄i mirabil̄ māifestatō Et p̄replare bñ ista qz magnifica sūt vob̄ de: sp̄ice q̄ acti eēt tibi p̄ntia. Sūt autē hoc sc̄bo mysterio p̄replāde tres singla- res magnificētie

Prima est gloriose trāffiguratōis.

Secunda est gloriose collocutiōis.

Tertia est amoroſe testificatiōis.

Prima ē magnificētia gr̄a.

qz vt d̄i euāgelū Trāffigurat? est an̄ eos et resp̄c̄dit facies ei? sic sol: vestim̄ta ei? facta sunt alba sicut nix. Hiero. Qual futur? est tpe iudicij talis apl̄is apparuit Un̄ vt d̄i Tho. in. ij. p. q. xlv. Claritas illa fuit claritas gl̄ie q̄ntū ad essentia: s; nō q̄ntū ad modū essendi: qz nō fuit p̄manēs Aug. Cādor vestim̄ p̄cedebat a facie splē- dore: z sic fuit vera mutatio in facie. s; nō in vestimentis.

Secunda ē magnificētia gra- tiose collocutiōis: qz d̄i: Et ecce apparuit illis moyses z helias loq̄ntes cū eo. Vbi p̄mo q̄rēda ē rō q̄re ibi iterfuerūt moyses z helias cū p̄dictis trib; apl̄is. Rūdet Tho. i. ij. p. q. xlv. qz ch̄s trāffigurari voluit vt gl̄iam suā oñderet z hoies ad eā delib̄atā. puocaret. Ad gl̄iaz at adduc̄tū hoies. p̄ ch̄m nō solū q̄ p̄ eū fuerūt: sed etiā q̄ p̄- cesserūt. Un̄ eo ad passionē p̄erāre tam turbe q̄ p̄cedebat q̄ q̄ seq̄bant clamabūt Olanna. Dar. xxj. Bō pueniēs fuit vt d̄i vtrog; testamēto adessent aliqui. Fuerūt autē ibi Moyses et Helias de veteri testamēto p̄ tres rōes. Tū p̄t calūnicatū

De trāstfig. saluator. Fo. CCXXIII

elusione. helias eni emulatoz fuit p glia
dn̄i: moyses dedit legē: nō p h̄ q̄ cū ch̄o
apparēt excludit calūm iudicōz. ch̄im ca
lūniatū de legis trāstfigiōe z d̄ blasphe
mia. Cū p̄ d̄ n̄j manifestatiōe. vt ei se
ōndat dn̄m vite z mortis heliā adhuc vi
uū adduxit: z moysen iā mortuū q̄ appuit
i corp̄e assūptō sic solent angelī apparere.
Cū p̄ dn̄i aduēt̄ appbationē vt onde
ret se illū eē quē p̄d̄serat lex z p̄phe inter
q̄s p̄cipu⁹ fuit helias. Et sicut Chrys. di.
Assūpt̄ de nouo testamento tres sup̄ di
ctos tāq̄ potiores p̄ q̄s illd̄ altissimū my
steriū eēt alijs exponēd̄. Nā petr⁹ fuit ex
cellēs in dilectōe ad ch̄m: z itez in p̄tate
sibi p̄cedēd̄: iōānes i p̄uilegio amoris q̄ a
dn̄o diligebat p̄t̄ suā p̄gnitatē: iacobus
aut̄ in p̄rogatiua martyrii qz p̄or passus ē
Hecet Tho. Notate at̄ bñ ac deuote q̄
magñū gaudiū fuit ip̄is ap̄l̄s z p̄phetis
nō solū de dn̄i trāstfiguratiōe s̄ etia vt di.
effr̄. ex mutua v̄siōe qz v̄riusqz testamē
tī p̄ncipes gregati erāt cū deo abiaā. Et
si q̄ras qd̄ loq̄bat moyses z helias cū dn̄o
Dicit Lucas qz dicebat̄ ei excessū quē cō
plectur⁹. Erat in hierlm̄. i. loq̄bat̄ de passio
ne ei⁹. primo futura in q̄ fuit excessus a/
moris doloꝝ z hūilitat̄. Loq̄bat̄ aut̄ ei nō
rāq̄ indicātes ei q̄ nefaret s̄ eū adorātes
z ei gr̄as agētes de aduētū ei⁹ i carnē z d̄
volūtate sic patēdi leti qz viderūt redem
ptōis sue diē appropinq̄re cōpatiētes ip̄i
ch̄o qz tā gl̄iosa facies erat turpis p̄spue
da. Cū aut̄ sic loq̄ret̄: r̄ndēs petrus dixit.
Dñe: bonū ē nos hic eē. Si vis faciam⁹
h̄ tria tabernacula: tibi vnū: moysi vnū: z
helie vnū. Quert Ambro. vñ coguit̄ pet
rus moysen z heliā q̄s nūq̄ viderat. Rñ
det. Loq̄uit p̄ dn̄i maiestātē sup̄ eos veni
ent̄. Et q̄ etiā innuit qz in futura gl̄ia vn⁹
aliū coḡscet etiā quē nūq̄ in hac vita vide
rit. Petr⁹ q̄ coḡscēs moysē z heliāz vidēs
eos cū dn̄o loq̄ntes: dixit. Bonū ē nos h̄
eēt̄. Remig⁹. V̄sa dn̄i maiestate petr⁹
adeo delectat⁹ ē vt cūcta t̄palia obliuīdi
traderet z ibi i p̄petuū manere vell̄. Hec
ille. h̄ aut̄ dicebat̄ petrus nesciēs qd̄ dice
ret vt di. Lu. qz vicz loq̄bat̄ ex qd̄ā vel
hemētī delectatiōe z amiratiōe. Si aut̄
petrus sic ibi accensus est tāto feruore et
suauitate q̄nta suauitas erit videre regez

reguz in decore suo z infesse chorū ange
loꝝ z sc̄toꝝ. Sicut aut̄ petr⁹ ibi voluit fa
cere tria tabernacula: ita homo h̄z tria ta
bernacula in ania i q̄b̄ neqz moyses neqz
helias s̄z br̄ā trinitas delectabilr̄ in habi
tat. Juxta illd̄ Jo. xliij. Si q̄s diligit zc.
Seq̄f. ad eū veniem⁹ z mā. ap̄d̄ e. fa. Hec
aut̄ tabernacula sūt iqtelligētia quā inha
bitat fili⁹ iplendo dei lucidissima coḡnez
volūtās quā inhabitat sp̄sctūs imple
ndo dei dulcissima dilectōe: mēoria quā in
habitat p̄f̄ iplēdo coḡniti z dilecti secura
rentiōe. Hec tñ sic acapiēda sūt p̄ appro
pationē quā dā: qz vbiqz habitat p̄: ibi
etiā habitat fili⁹ z sp̄sctūs z ecōtra. p̄di
ctiq̄ aut̄ actibz aia q̄s totalr̄ in deū trāstfor
mar̄ z trāstfiḡr̄ z qd̄ā d̄o deiformis efficit.
Et p̄cipue p̄ dilectōe de q̄ hugo de arra
nie. Scio ania mea dilecta qz amor vita
tua ē: z qd̄q̄ diligit ea vt dilectōis i eādē
imaginē vel similitudinē trāstformar̄. Si
rosam diligit similitudinē rose recipis: si
deū: nō dico qz de⁹ er̄ s̄z deificaber̄. Hec
ille. Exēplū sensibile. Ferrū multū ignitū
trāstformat i similitudinē ignis p̄tute: actōe:
z claritate. Et dicit̄ aut̄ apparet qz in hac
gl̄iosa trāstfiguratiōe fuerit sex plōne per
q̄s signat̄ sex bona q̄ p̄replantibz a deo cō
ferūt. Primo in p̄p̄tatiōe mēs illumina
tur qd̄ siḡr̄ in petro q̄ interpretat̄ aḡscens
Secdo caro sup̄l̄rat̄ qd̄ siḡr̄ in iacobo.
Tertio gr̄a auget̄ qd̄ siḡr̄ in iōāne. Quar
to mūd⁹ p̄tēnt̄ qd̄ siḡr̄ in moysē q̄ interp̄
tatur assumptus ex aquis. Quinto cor a/
more inflammat̄ quod signat̄ in helia q̄
raptus est incurru igneo. Sexto celestis
dulcedo p̄gustat̄ qd̄ siḡr̄ in iesu.

Tertia est magnificentia
amoroze testificationis. cū dicit̄. Adhuc
eo loquente ecce nubes lucida obumbra
uit eos. Et ecce vox de nube di. Hic est fi
lius me⁹ dilectus in q̄ in mihi bñ cō. ip̄m
au. Vbi primo norandū qz quis petr⁹ ex
feruore loqueret̄ qz tñ imprudenter: ideo
responsiōe dn̄i nō meruit. Dñs enim nō
respōdet feruori indiscreto. Et ideo ad
huc eo loquente ecce nubes zc. Vbi norā
dū fm̄ Tho. vbi sup̄ qz adoptio filioꝝ del
est p̄ quādam p̄formitatē imaginis ad dī
filium naturalē: que quidē sic dupliciter.

Ber. De trāsfīguratīōe

Primo p̄ grām vīe: z hec ē p̄formitas i
p̄fecta. Secūdo p̄ glām q̄ ē cōformitas p̄fe
cta s̄m illud. j. Jo. iij. Nūc filij dei sumus
s̄ nōdū apparuit qd̄ erim⁹. Scim⁹ enim
q̄ cū apparuerit similes ei erim⁹ qm̄ vide
bit⁹ eū sicuti est. Q̄ s̄ p̄ baptismū grāz
p̄sequimur: in trāsfīguratīōe autē p̄mon
strata ē claritas future gl̄ie. Jō rā in ch̄i
baptismo s̄ i trāsfīguratīōe p̄ueniēs fuit
manifestari ch̄i filiationē naturālē testi
monio patr̄. In baptismo autē vbi decla
rat mysteriū p̄me regnātōis apparuit ro
ta trinitas: p̄ in voce: fili⁹ in carne: sp̄s
sc̄us in specie colūbe. In trāsfīguratīōe
autē q̄ est sac̄m sc̄de regeneratōis appa
ruit p̄ in voce: fili⁹ in carne: sp̄s sc̄us in
nube lucida. Et sicut in baptismo d̄s in
nocētia q̄ p̄ simplicitate colūbe desiḡf: ita
in resurrectīōe dabit electis claritas gl̄ie
et refrigeriū vite ab omni malo q̄ designa
tur in nube lucida. Hec Tho.

Tertiu est mysteriū mēozande p̄se
cutiōis: vbi p̄cepta sūt breuiter
tria p̄nta ad gl̄iosam ch̄i trāsfīgu
rationē q̄ tangunt in textu euangelico.

Primū est hūane fragilitat̄ on̄sio.

Secūm ē dīne benignitat̄ declaratio.

Tertiu ē exemplar̄ hūilitat̄ informat̄

Primū ē hūane fragilita
tis on̄sio. Cū d̄r. Et audiētes discipuli ce
ciderūt in facies suas z timuerunt valde.
Fuit em̄ vox illa p̄ris velut tonitruū terri
bile vt p̄ hoc on̄deret magnitudo maiesta
tis z magnificētia dīne potēt̄ie: p̄ quā sū
me t̄mēdus ē. Eccl. j. Altissim⁹ cr̄ eator
oim̄ ops rex z metued⁹ nimis. Et nota si
ita discipuli timuerūt z ceciderūt nō po
tentes sustinere vocē illā p̄ris q̄ fiebat p̄
pter mysteriū redēptōis z salut̄. Pensate
q̄ terribil̄ erit z tremēda reprobis vox il
la eterne dānationis. Jte maledicti in ig
zē. Dat. xxv. Et nota. q̄ ceciderūt in fa
cies suas: Sic ei cadūt iusti q̄ vidēt vbi ca
dūt. Cadūt inq̄ sic aliq̄ p̄ timorem vt
hic. Aliq̄ p̄ hūilitatē vt magi. Dat.
ij. Aliq̄ p̄ter grāz actionē. vt seniores.
Apoc. iij. v. z viij. Bali autē cadūt retro
sum sicut d̄r de hely. j. Reg. iij. Cecidit
heli de sella retro: sum z fractis cervicib⁹
expirauit. Non em̄ vidēt mali vbi cadūt.

Proverb. iij. Nūc impioz tenebrosa net
sciūt vbi corruūt.

Secūm est diuine benigni
tatis declaratio. Cū d̄r. Et accessit iesus
et tetigit eos dixitq̄ eis. Surgite z nolite
timere. Ps. Iq̄ magna mltitudo dulces
tue d̄ne quā absco. ti. re. Q̄ s̄ vbi illi q̄ rā
git iesus: vbi illi q̄s rāgit ial⁹ et p̄a. Illi ei
surgūt. Illi sine timore securi sunt. Sed
q̄tur. Reuātes autē oculos suos neminē vi
derūt nisi solū iesū: sic z nos leuare dem⁹
oculos z ad neminē aspiciere nisi ad iesum
oiaq̄ p̄ iesum p̄tinere quādamodū fa
ciebat paul⁹ q̄ dicebat Phil. iij. Dia arbi
troz vt stecora vt ch̄m lucrificā.

Tertiu est exemplaris hu
militat̄ informatio. cū d̄r. Et descedēdo
illis de mōte p̄cepit eis iesus. v. Neminē
dixeritis vissionē d̄ne filij⁹ hois a moy
suis resurgat. In h̄ d̄as exemplum ea q̄ ad
laudē nostrā p̄tinēt esse occulta q̄ d̄i su
mus in hac mortali vita. vñ dedit exēplū
viris p̄fectis z sc̄tis nō facile publicā: re
uelatōes sibi factas: sic paulus. xij. anis
tacuit raprū suū. Fuit autē factū h̄mōi glo
sa trāsfīguratō circa p̄ncipiū veris. Jō le
git hoc euāgelii sabbato p̄ p̄mā d̄icaz
q̄ dragesime: s̄ reuelata z publicata fuit
post ch̄i ascēsiōne z sp̄s sc̄i missione. Jō
celebrat h̄ festū p̄ die nonas augusti. q̄ ipe
publicata fuit hec v̄sio: p̄z igit declarā
tio triū mysteriōrū iuxta textū euāgelicū
q̄ mysteria tāto sūt deuoti⁹ p̄cepta: q̄
to euidentius constat ea p̄ n̄ā salute facta
fuisse. Jp̄a igit deuote recolam⁹ vt sic ad
amozē d̄i p̄ ampli⁹ accēdamur q̄ rā ma
gnifica fecit p̄ nob z tādē in ei⁹ mltitudinē
p̄ glām trāsfīguri creemur. Amē.

Alius sermo p̄ eodē festo.

Bonū ē nos
hic esse. Dat. vij. Sc̄m
phos idē est locus naturalis
generati⁹ z p̄seruati⁹ locati: sic z d̄ctū
mus trāsfīp̄tue loquēdo de loco q̄ idē
est locus p̄ductiu⁹ z cōseruati⁹ anie
nostre: vicz deus. Et sicut corpa natura
lia naturaliter ferunt ad loca sua per sua